

Tárgy: büntető eljárás (csalás, közokirat-hamisítás, magánokirat-hamisítás)

**Budapesti Regionális Fegyelmi Bizottság
Fegyelmi Tanácsa**

Ügyszám: **2015.F.107/14.**

A Budapesti Regionális Fegyelmi Bizottság Fegyelmi Tanácsa [...] volt budapesti ügyvéd ellen folyamatban lévő fegyelmi eljárásban a 2021. október 4. napján megtartott nem nyilvános tárgyaláson, zárt ülésben meghozta és kihirdette az alábbi

határozatot:

A Fegyelmi Tanács megállapítja, hogy [...] eljárás alá vont ügyvéd 1 rendbeli szándékos fegyelmi vétséget követett el, ezért

k i z á r á s

fegyelmi büntetéssel sújtja, amelynek időtartama 6 (hat) év.

A Fegyelmi Tanács kötelezi az eljárás alá vont ügyvédet, hogy 80.000 Ft átalányköltséget 30 napon belül fizessen meg a Budapesti Ügyvédi Kamara pénztárába, vagy banki utalással teljesítse a Budapesti Ügyvédi Kamara bankszámlaszámára.

I n d o k o l á s

A bejelentés és az előzetes vizsgálat:

Az eljárás alá vont ügyvéddel szemben a nyomozó hatóság átírata alapján indult előzetes vizsgálati eljárás, miután a nyomozó hatóság gyanúsítottként hallgatta ki a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő jelentős kárt okozó csalás büntett kísérletének megalapozott gyanúja miatt.

A fegyelmi főmegbízott felhívta az eljárás alá vont ügyvédet arra, hogy a büntető eljárással kapcsolatban bejelentési kötelezettség terheli. Felhívta, hogy észrevételeit és a gyanúsított kihallgatásáról szóló jegyzőkönyvet 8 napon belül küldje meg.

Az eljárás alá vont ügyvéd határidő hosszabbítást kért, de jegyzőkönyvet a meghosszabbított határidő letelte után sem csatolt, észrevételt nem tett.

A fegyelmi főmegbízott összefoglaló jelentést terjesztett elő, amelyben indítványozta a fegyelmi eljárás elrendelését. Indítványozta továbbá, hogy a Fegyelmi Tanács a büntetőügy jogerős befejezéséig a fegyelmi eljárást függeszse fel.

A Budapesti Ügyvédi Kamara Fegyelmi Tanácsa a fegyelmi eljárást a büntető eljárás jogerős befejezéséig felfüggesztette.

A bíróság ítéletével az eljárás alá vont ügyvédet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett csalás büntetében, bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntetében, valamint bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében, ezért összesen 400.000 Ft pénzbüntetéssel sújtotta. A fellebbezés folytán eljárás másodfokú bíróság ítéletével a magánokirat-hamisítás vétségének megnevezését hamis magánokirat felhasználásának vétségére helyezte, az eljárás alá vont ügyvéd büntetését halmazati büntetésként tekintette kiszabottnak, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyta. A Fegyelmi Tanács elnöke az eljárás folytatását rendelte el.

A tényállás:

Az I. és II. r. vádlottak 2013. tavaszát megelőzően – pontosabban meg nem állapítható időpontban – megismerkedtek az italozó életmódot folytató, egyedülálló, segítségre szoruló, alacsony intellektusú, rossz mentális állapotban lévő, mindebből következően könnyen befolyásolható sértettel. Ebben az időben a sértett tulajdonát képezte 1/1 tulajdoni arányban a [...] sz. alatti ingatlan. Az ingatlant terhelte a 2010. 03. 17. napján elhunyt néhai B.S. javára bejegyzett haszonélvezeti és özvegyi jog. Miután I. r. és II. r. vádlottak tudomására jutott, hogy a sértett a megjelölt ingatlan kizárólagos tulajdonával rendelkezik, elhatározták, hogy az 5.700.000 Ft értékű ingatlan csalárd módon való megszerzése céljából a bizalmába próbálnak férközni.

Ennek érdekében 2013 tavaszától a sértettet otthonában rendszeresen látogatni kezdték, mely során szesz italokkal ajándékozták meg, illetve több alkalommal az I. r. vádlott lakásán vendégül látták, étellel kínálták, megborotválták, rendezett körülmények között helyezték el, mely miatt a sértettben kialakult a vádlottak iránti bizalom. A vádlottak a sértettnek azt állították, hogy hamarosan örökséget, illetve különböző összegű segélyeket fog kapni, melyekért cserébe mindössze csak egy papírt kell majd aláírnia.

Tervük megvalósítása céljából az I. r. vádlott kapcsolatba lépett az általa már korábbról ismert eljárás alá vont ügyvéd III. r. vádlottal, akit ügyvédként az adásvételi szerződés elkészítésére és a feleknek a hatóságok irányába történő képviseletére bízott meg.

Az I. és II. r. vádlottak 2013. május elején felmérték a sértett tulajdonában lévő ingatlan állapotát és elhatározták, hogy azt 1.000.000 Ft értékben fogják értékesíteni. Ebből a célból az I. r. vádlott telefonon keresztül felvette a kapcsolatot M.J.-vel, aki nem kívánta megvásárolni az ingatlant, de az adásvétel lehetőségéről tájékoztatta P.A. V. r. vádlottat és megadta neki az I. r. vádlott elérhetőségét.

Az V. r. vádlott – tekintettel arra, hogy anyagi lehetőségei nem engedték az ingatlan megvásárlását – az ajánlat részleteiről beszámolt ismerősének, a IV. r. vádlottnak, akivel megállapodott abban, hogy az ingatlant IV. r. vádlott fogja megvásárolni, de a közreműködésért cserében az ingatlan későbbi értékesítésekor befolyó vételár profitjának 30%-át az V. r. vádlottnak át fogja adni.

Az ingatlan megtekintését követően a IV. r. vádlott elhatározta, hogy megvásárolja az ingatlant, de mivel azt a sértett édesanyja haszonélvezeti és özvegyi joga terhelte, ezért felkereste az ingatlan-közvetítéssel foglalkozó B.L.T-t és vele, valamint az V. r. vádlottal ismételtlen megjelentek az I. r. vádlott lakóhelyén, hogy az adásvétel részleteiről – kihagyva a sértettet – megállapodjanak az I. és II. r. vádlottakkal. Miután az I. r. vádlott megmutatta az ingatlan tulajdoni lapját a IV. r. vádlottnak, ő erről kikérte B.L.T. véleményét, aki a tulajdoni lapot megtekintve közölte, hogy mivel az ingatlan néhai B.S. haszonélvezeti jogával terhelt, ezért annak törléséig nem javasolja az ingatlan megvételét. Ekkor az I. r. vádlott közölte, hogy ezzel nem kell foglalkozniuk, majd ők elintézik a haszonélvezeti jog törlését, továbbá – a III. r. vádlottra, mint ügyvédre célozva – elmondta, hogy már van ügyvédjük az adásvételi szerződés megszerkesztéséhez.

A haszonélvezeti jog törlése céljából az I. és II. r. vádlottak készítettek egy III. r. vádlott által ellenjegyzett kérelmet, amelyben II. r. vádlott magát néhai B.S. keresztfiának kiadva az ingatlan vízórájának átírása céljából kérelmezi néhai B.S. halotti anyakönyvi kivonatának kiadását, valamint egy meghatalmazást, amelyben a sértett meghatalmazza a III. r. vádlottat az elhunyt édesanyja halotti anyakönyvi kivonata beszerzésével kapcsolatos eljárásra.

Az I., II., IV. és V. r. vádlottak – az eljárás alá vont ügyvéd III. r. vádlottal történő előzetes időpont egyeztetést követően – elmentek a sértettért abból a célból, hogy őt a szerződéskötésre a III. r. vádlott ügyvédi irodájába magukkal vigyék.

A sértettben nem tudatosult, hogy azért vitték az ügyvédi irodához, hogy adásvételi szerződést kössön a tulajdonában lévő ingatlanra, a sértettnek nem állt szándékában az ingatlan értékesítése.

Az irodában ekkor az eljárás alá vont ügyvéd, a VI. r. vádlott – aki az eljárás alá vont ügyvéd édesanyja –, és dr. X.Y. ügyvéd – aki a III. r. vádlott mellett dolgozott, az okiratok írásba foglalásában segített – tartózkodott. Mivel az eljárás alá vont ügyvéd III. r. vádlott ekkor még nem tartózkodott az ügyvédi irodában, a rá történő várakozás közben a VI. r. vádlott megpróbált beszédbe elegyedni a sértettel, azonban a sértett alacsony intellektusa és nehézkes beszéde miatt ez nem jár sikerrel, mivel a sértett a neki feltett kérdésekre csak bólogatott. Ekkor a VI. r. vádlott is felismerte, hogy a sértett nem megfelelő szellemi állapotban van.

Miután az eljárás alá vont ügyvéd megérkezett az ügyvédi irodába, dr. R.E. közreműködésével elkészítette az adásvételi szerződést és azt a felek részére elolvasásra átadta. A VI. r. vádlott aggályát fejezte ki a sértett beszámíthatóságával kapcsolatban III. r. vádlott felé, megkérdezve tőle, hogy „Nem lesz ebből gond? Nem kéne a Sanyival aláírni valami plusz papírt, hogy beszámítható?”. A III. r. vádlott azonban ezzel mit sem törődve – az I. r. vádlottal megbeszéltek szerint – felolvasás, illetve a sértett számára történő részletes ismertetés nélkül aláírta a sértettel az adásvételi szerződést, amely szerint az ingatlant a sértett 1 millió forint vételár megfizetése ellenében, a haszonélvezeti jogának fenntartásával értékesíti a IV. r. vádlottnak, majd pedig ellenjegyezte azt. A sértett viselkedéséről III. r. vádlott felismerte, hogy egy szellemileg sérült emberrel van dolga.

A sértett az átlagosnál alacsonyabb intellektusa, mentális leépülése, jogi ügyekben való járatlansága okán nem volt képes a szerződés tartalmát értelmezni és nem volt azzal tisztában, hogy az ingatlant az aláírással értékesíti.

Ezt követően a IV. r. vádlott a magával vitt 1.000.000 Ft-ból ügyvédi munkadíjként 30.000 Ft-ot átadott, míg a fennmaradó 970.000 Ft-ot egy borítékban elhelyezve a sértett átvette és azt a zsebében helyezte. A II. r. vádlott, amint kiléptek az ügyvédi irodából, nyomban elvette a pénzt a sértettől, később mindössze 10.000 Ft-ot adott vissza neki.

Az eljárás alá vont ügyvéd III. r., a IV. r. és az V. r. vádlottak tudatában voltak annak, hogy a sértett még haszonélvezeti joggal terheltlen sem kívánja eladni az ingatlant. Tudatában voltak annak is, hogy a sértettnek vételárként átadott 970.000 Ft-ot az I. és II. r. vádlottak el fogják venni a sértettől.

A földhivatal formai okokból – mivel a vevő személyi adataiban elírás történt – elutasította a IV. r. vádlott tulajdonjog-bejegyzés iránti kérelmét.

Mindeközben a sértett számára is kézbesítésre került a tulajdonjog-bejegyzés iránti kérelmet elutasító határozat. A sértett azonban – mivel nem tudta azt értelmezni – a szomszédjának megmutatta, aki miután elolvasta a földhivatali határozatot, megkérdezte a sértettet, hogy eladta-e a házát. A sértett azon válaszára, hogy a házát nem adta el, a szomszéd az önkormányzathoz fordult és értesítették a nyomozó hatóságot.

A sértett feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen.

A II. r., a IV. r. és az V. r. vádlottak ismételten megjelentek abból a célból, hogy magukkal vigyék a sértettet a kijavított – bejegyzésre alkalmas – adásvételi szerződés aláírása céljából. A sértett nem volt hajlandó velük menni, melyet a II. r. vádlott közölt a társaival.

A IV. r. vádlott még aznap megjelent az eljárás alá vont ügyvéd III. r. vádlott ügyvédi irodájánál, ahol tájékoztatta a VI. r. vádlottat a történekről. Mivel a III. r. vádlott nem volt jelen az irodában, ezért a VI. r. vádlott dr. P.A. ügyvédet telefonon megkérte arra, hogy a tényvázlat elkészítésében nyújtson segítséget. A tényvázlat felvételére – mely rögzíti, hogy az eladó egészségi állapota miatt nem tud jelen lenni, az ügyvéd a mai napon otthonában felkeresi – dr. P.A., dr. R.E. ügyvédek és a VI. r. vádlott jelenlétében került sor, majd a IV. r. vádlott aláírta a javított személyi adatokat tartalmazó, 2013. június 10. napjára dátumozott adásvételi szerződést.

Néhány nappal később az I. r. és II. r. vádlottak a sértettet a gépjárműükbe ültették és elvitték az eljárás alá vont ügyvéd ügyvédi irodájához, ahol az eljárás alá vont ügyvéd – anélkül, hogy tájékoztatta volna a sértettet annak tartalmáról – a VI. r. vádlott jelenlétében a gépjárműben ülő sértettel aláírta a 2013. június 10. keltezéssel ellátott, a vevő adatait helyesen tartalmazó és IV. r. vádlott által már korábban aláírt ingatlan adásvételi szerződést. Az eljárás alá vont ügyvéd III. r. vádlott a szerződés egy példányát átadta a sértettnek. A sértett abban a hitben írta alá a szerződést, hogy ezért cserében 5.000 Ft-ot fog kapni, annak tartalmával azonban nem volt tisztában.

K.S. ezen idő alatt az önkormányzatnál jelezte az általa tapasztaltakat, melynek hatására a hivatal munkatársaiban felmerült a gyanú, hogy a sértettet ismételten elvitték a vádlottak, ezért értesítették a rendőrséget. Miközben a sértett szomszédja a rendőrség érkezésére várt, arra lett figyelmes, hogy a sértett az utcán gyalogol, kezében egy sörrel, az adásvételi szerződéssel, valamint 5.000 Ft-tal. Miután a sértett szomszédja elolvasta a szerződést, megkérdezte a sértettet, tudja-e mit írt alá, amely kérdésre a sértett nem tudott válaszolni.

A IV. r. vádlott a tartalmilag valótlan szerződést benyújtotta a földhivatalba.

A földhivatal a III. r. vádlottat hiánypótlásra hívta fel, melynek eleget tett, így a földhivatal 2013. szeptember 25. napján kelt határozatával – a sértett tulajdonjogát törölve – az ingatlan tulajdonosaként 1/1 tulajdoni arányban a IV. r. vádlottat – a sértett holtig tartó hasznélvezeti jogával terhelt – bejegyezte.

A sértett a 2013. december 12. napján bekövetkezett haláig a fenti ingatlanban élt.

A másodfokú bíróság összegzése szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy az I. r. és a II. r. vádlottak a sértett bizalmába férkőzve rávették a sértettet egy olyan jogügyletre, amelyre a sértett szándéka nem terjed ki. A sértett mentális állapotának külső – valamennyi vádlott által felismerhető – jelei is voltak, amelyek a IV. és V. r. vádlottak nyomozati vallomásán és a tanúvallomásokon túl orvosi okirattal is bizonyítottak.

A Fegyelmi Tanács a fenti tényállást az ott hivatkozott bírósági ítéletekkel egyezően állapította meg. Tekintettel arra, hogy a büntetőbíróság jogerős ítéletében megállapított tényállás köti Fegyelmi Tanácsot, a tényállás megállapítása körében a Fegyelmi Tanács a mérlegelést mellőzte.

A fegyelmi biztos végindítványa:

Végindítványában a fegyelmi biztos előadta, hogy a sértett nem kívánta az ingatlant értékesíteni, az eljárás alá vont ügyvéd közreműködésével gyakorlatilag kikényszerítettek egy adásvételi szerződést, nem is egyszer, hanem kétszer. Nem kétséges, hogy az eljárás alá vont ügyvéd a cselekményt ügyvédi tevékenysége keretében, azt felhasználva követte el. A körülmények a legsúlyosabb büntetés kiszabását teszik indokolttá. A középmértéket meghaladó kizárásra tett indítványt, valamint az ügyben felmerült átalányköltsége megfizetésére kérte kötelezni az eljárás alá vont ügyvédet.

Az eljárás alá vont védekezése:

Az eljárás alá vont ügyvéd a tárgyaláson előadta, hogy a bíró primitív volt. A magyarországi csatlakozáskor vizsgálták, hogy vajon hogyan lehetséges ez a jogi formula, hogy lakottan meg lehet venni egy ingatlant. A sértett nem volt szellemileg sérült, egy lassú gondolkodású ember volt.

A Fegyelmi Tanács döntése és jogi indokai:

A fegyelmi biztos indítványa alapos.

Az Üt. 37. § b) pontja szerint fegyelmi vétséget követ el az az ügyvéd, akinek az ügyvédi tevékenységen kívüli vétkes magatartása az ügyvédi kar tekintélyét csorbítja.

Az Üttv. 107. § b) pontja szerint fegyelmi vétséget követ el az ügyvédi tevékenységet gyakorló, szüneteltető vagy az ügyvédi tevékenység felfüggesztése alatt álló kamarai tag vagy nyilvántartásba vett természetes személy, ha ügyvédi tevékenységen kívüli szándékos vagy gondatlan magatartásával az ügyvédi hivatás tekintélyét súlyosan veszélyezteti.

Az Üt. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerint az okirat ellenjegyzésével az ügyvéd bizonyítja, hogy az okirat a felek kinyilvánított akaratának és a jogszabályoknak megfelel.

[Az eljárás alá vont ügyvéd terhére rótt cselekmény]

A bíróság jogerősen megállapította, hogy magatartásával az eljárás alá vont ügyvéd társtettesként csalást, bűnsegédként közokirathamisítást, továbbá bűnsegédként hamis magánokirat felhasználása bűncselekményt követett el. A bíróság ezért őt pénzbüntetéssel sújtotta, az ügyvédi tevékenység gyakorlásától ugyanakkor nem tiltotta el.

Állandó és következetes a Fegyelmi Bizottság gyakorlata abban a tekintetben, hogy amennyiben a bíróság az ügyvéd büntetőjogi felelősségét megállapítja, de az általa alkalmazott büntetés továbbra is lehetővé teszi az ügyvédi tevékenység gyakorlását, akkor a Fegyelmi Tanács sem alkalmaz olyan büntetést, amely az ügyvéd számára hivatásának gyakorlását nem teszi lehetővé. Ez alól csak az olyan cselekmények képeznek kivételt, amelyek kirívóan alkalmasak az ügyvédségbe vetett közbizalom csorbítására: letétkezelési szabálytalanság, ellenjegyzési szabálytalanság, ügyvédi titoksértés, megbízóval szembeni ténykedés. Jelen ügyben ilyen kivételes helyzet állt elő. Az eljárás alá vont ügyvéd kifejezetten az eladó akaratával szemben ténykedett, ügyvédi ellenjegyzését arra használta fel, hogy a tulajdonos akarata ellenére az ingatlan tulajdonjogát más szerezzze meg.

[Rendbeliség]

A Fegyelmi Tanács az eljárás alá vont ügyvéd bűncselekményt megvalósító magatartását 1 rendbeli szándékos fegyelmi vétségnek minősítette, tekintettel arra, hogy azt azonos megbízás keretében követte el.

[Büntetés kiszabási szempontok]

Súlyosító körülményként értékelte a Fegyelmi Tanács, hogy a fegyelmi vétség ellenjegyzéssel kapcsolatos, annak is a legkirívóbb elkövetési módja: a fél akaratával és érdekével ellentétes ténykedés. A Fegyelmi Tanács további súlyosító körülményként értékelte, hogy az eljárás alá vont ügyvéd mind a mai napig nincs tisztában azzal, hogy mely magatartása volt törvénybe ütköző, és súlyosító körülmény a bírósági szervek iránt tanúsított lekicsinylő, becsmérítő hozzáállás is. A Fegyelmi Tanács nem értékelte súlyosító körülményként az eljárás alá vont ügyvéd fegyelmi előéletét, mert vele szemben fegyelmi büntetést csak a cselekmény elkövetése után szabtak ki. Nyomatékos enyhítő körülmény a jelentős időmúlás.

A fenti magatartás talán a legalkalmasabb az ügyvédekbe vetett közbizalom csorbítására, és nyilvánvalóan súlyosan veszélyezteti a forgalom biztonságát az ingatlanok tekintetében. Erre tekintettel a Fegyelmi Tanács osztotta a vezető fegyelmi biztos álláspontját abban a tekintetben, hogy kizárólag kizárás fegyelmi büntetés áll arányban az eljárás alá vont ügyvéd magatartásával. A cselekmény tárgyi súlyát, valamint a súlyosító és enyhítő körülményeket értékelve a Fegyelmi Tanács a kizárás időtartamát 6 évben állapította meg.

[Költségek]

Tekintettel arra, hogy a Fegyelmi Tanács az ügyvéd felelősségét megállapította, az Üttv. 142. § (2) bekezdése és a fegyelmi eljárásról szóló 20/2018. (XI.26.) MÜK Szabályzat (FESZ) 40.2. a) pontja alapján kötelezte 80.000.- Ft elsőfokú átalányköltség megfizetésére.

[Intézkedések]

Az eljárás alá vont ügyvéd ügyvédi tevékenységének felfüggesztését a Fegyelmi Tanács a kamarai tagság megszűnésére tekintettel mellőzte. Ugyanezen okból mellőzte a kamarai igazolvány és a szárazbélyegző leadására irányuló felhívást.

Miután az eljárás alá vont ügyvéd a bűncselekményt megvalósító fegyelmi vétséget 2017. december 31. napját megelőzően követte el, arra az anyagi jogszabályok tekintetében az Üt., valamint az ügyvédi hivatás etikai szabályairól és elvárásairól” szülő többször módosított 8/1999. (III.22.) MÜK Szabályzat (ÜESZ) rendelkezéseit alkalmazta a Fegyelmi Tanács. Az eljárási szabályok tekintetében egységesen a FESZ rendelkezéseit alkalmazta a Fegyelmi Tanács. Tekintettel arra, hogy – az Üt-vel ellentétben – az Üttv. lehetővé teszi kizárás fegyelmi büntetés alkalmazása esetén 10 évnél kevesebb időtartam meghatározását is, a Fegyelmi Tanács az Üttv. rendelkezéseit alkalmazta a büntetés meghatározása során.

A Fegyelmi Tanács határozata 2021. december 15. napján jogerős és végrehajtható.

(Budapesti Regionális Fegyelmi Bizottság – 2015. F. 107.)